

Stanovení výkupní ceny i zeleného bonusu pro některé solární elektrárny obstálo před Ústavním soudem

15.11.2023 - Kamila Abbasi | Ústavní soud ČR

Skupina senátorů (navrhovatelka) podala k Ústavnímu soudu návrh na zrušení řádku č. 509 cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu z roku 2021 (č. 6/2021), kterým se stanovuje podpora pro podporované zdroje energie.

Pro výrobu elektřiny využitím slunečního záření u fotovoltaických elektráren uvedených do provozu během roku 2011 stanovilo cenové rozhodnutí výkupní cenu ve výši 6 838 Kč za megawatthodinu a zelený bonus ve výši 5 568 Kč za megawatthodinu. Toto cenové rozhodnutí bylo posléze zrušeno, proto se navrhovatelka nově domáhala zrušení řádku č. 509 cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu z roku 2022 (č. 11/2022), které s účinností od 1. 1. 2023 upravuje pro aktuální rok tutéž problematiku. Došlo pouze k úpravě výše výkupní ceny a zeleného bonusu. Výkupní cena tak nově činí 6 975 Kč za megawatthodinu a zelený bonus 3 101 Kč. Navrhovatelka argumentovala především tím, že stanovené ceny jsou příliš nízké a nezaručují návratnost investic a přiměřený zisk.

Plénium Ústavního soudu (soudce zpravodaj Radovan Suchánek) návrh skupiny senátorů zamítlo. Řízení týkající se původního (zrušeného) rozhodnutí Energetického regulačního úřadu z roku 2021 pak zastavilo.

Cenovým rozhodnutím Energetického regulačního úřadu se stanovují výkupní ceny a zelené bonusy podle podporovaného druhu energie, roku uvedení výroby do provozu a jejím instalovaném výkonu. Jde přitom o podzákonný právní předpis. Ústavní soud by zasáhl a zrušil tento právní předpis například tehdy, pokud by Energetický regulační úřad neměl pravomoc cenové rozhodnutí vydat, pokud by při jeho vydání překročil meze zákonného zmocnění nebo pokud by samotná úprava cenového předpisu byla nezákonná nebo protiústavní. To se však v tomto případě nestalo.

Vydání cenového rozhodnutí mělo jednoznačný právní základ v energetickém zákoně a v zákoně o podpoře využívání obnovitelných zdrojů. Stanovení výkupní ceny i zeleného bonusu cenovým rozhodnutím také spadá do věcné působnosti energetického zákona, jakož i zákona o podporovaných zdrojích energie. Při posuzování obsahu cenového rozhodnutí nemá Ústavní soud postavení instančně nadřízeného cenového orgánu, který by za konkrétní rok posuzoval přesnost matematických výpočtů a správnost jednotlivých investičních nákladů. Energetický regulační úřad přitom má při stanovení výše výkupních cen a zelených bonusů jistou míru správního uvážení. To znamená, že může jejich stanovení samostatně posoudit a rozhodnout o nich. Míra správního uvážení ale nesmí být zneužita a musí v konečném důsledku zajistit naplnění zákonných záruk – v podobě garance návratnosti a přiměřeného zisku nejpozději s koncem stanovených období. Zda k naplnění těchto zákonných záruk došlo, nebo nikoliv, přitom nelze usuzovat na základě cenového rozhodnutí pro jeden konkrétní rok, ale až v celém patnáctiletém období u požadavku na zajištění návratnosti investice, resp. dvacetileté doby u požadavku přiměřeného zisku.

Ačkoliv Ústavní soud návrh zamítl, současně zdůraznil, že cenová regulace vůči fotovoltaickým elektrárnám musí být v následujících letech nastavena tak, aby bylo v konečném důsledku dosaženo naplnění zákonných záruk návratnosti investice a přiměřeného zisku nejpozději s koncem stanoveného období (tedy do 15 let ohledně prosté návratnosti investice, do 20 let ohledně

přiměřeného zisku).

Ústavní soud se vyjádřil i k tvrzenému porušení principu rovnosti. Rozlišení druhově vymezených skupin adresátů cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu podle toho, kdy jimi provozované fotovoltaické elektrárny byly uvedeny do provozu, a jakou mají výši instalovaného výkonu, je podle Ústavního soudu morálně neutrální a nediskriminační.

<https://www.usoud.cz/aktualne/stanoveni-vykupni-ceny-i-zeleneho-bonusu-pro-nektere-solarni-elektrany-obstalo-pred-ustavnim-soudem>